Сумський державний університет (Україна)
Вільнюський університет (Литва)
Метропольний Університет Праги (Чехія)
Норвезький університет науки і техніки (Норвегія)
Ліванський міжнародний університет (Ліван)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 22–24 листопада 2021 року)

Сумський державний університет

УДК 336.71(477)
П78

Редакційна колегія:
Лариса ГРИЦЕНКО, д.е.н., професорка,
(головний редактор);
Ігор РЕКУНЕНКО, д.е.н., професор;
Інна ТЮТЮНИК, д.е.н., доцентка;
Олена ПАХНЕНКО, к.е.н., доцентка;
Людмила РЯБУШКА, к.е.н., доцентка.
Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)

П78 Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 22–24 листопада 2021 року) / Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 182 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи» (м. Суми, 2021 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БіЕМ СумДУ, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ…… 6
ANNA KURSOVA, SVITLANA TARASENKO, YURIY PETRUSHENKO. CURRENT STATUS OF STATE FINANCIAL CONTROL OF UKRAINE AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT……... 6
КУБАХ Т.Г. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ: ОСНОВНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ…….. 9
ЖУРАВКА О.С., БОСАК І.Л. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСНОВНИХ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СВІТІ……. 12
КУБАХ Т.Г., ШЕНКАРЕНКО В.О. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ……. 15
LIUDMYLA RIABUSHKA, SVITLANA ZOLOTOVA. MODERN PRACTICES OF PARTISIPATORY BUDGETS DIGITALIZATION…….. 20
МАКАРЕНКО М.І. ГЛОБАЛЬНЕ ІНФЛЯЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПОСТКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ…….. 24
КУБАХ Т.Г., ЄФИМЕНКО А.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ……... 28
ДИХА М.В., ОРЛОВ В.В., ДЗЮБА В.В. ДИСБАЛАНСИ У ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МАКРОПОКАЗНИКИ КРАЇНИ…… 31
ЖУРАВКА О.С., САЙКО А.А. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРОСТРАХУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД…… 36
ЗАХАРКІН О.О., ЧУХНО Р.Ю., ІНШИНА Н.О. СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА ЇЇ ЗМІСТОВНЕ НАПОВНЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ…….. 39
СЕКЦІЯ 2. КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ…… 43
LARYSA HRYTSENKO, LILIIA DERKACH. THE POSIBILITY OF EBIT AND EBITDA USE IN UKRAINIAN PRACTICE OF DETERMINING THE COMPANY EFFICIENCY……... 43
ЗАХАРКІН О.О., ДАРЧЕНКО К.А., ВАСИЛЕНКО А.В. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО РОЛЬ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ……... 47
ДЯТЛЕНКО С.В., БУРДЕНКО І.М. ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВВЕДЕННЯ СИСТЕМИ ЗАОХОЧЕННЯ……..…… 51
ЗАХАРКІНА Л. С., ДАРЧЕНКО К. А. УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ: ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМ KPI ТА OKR……... 54

МІРОШНИЧЕНКО О.В, КАТОРСЬКА І.В. АУТСОРСИНГ ПІДПРИЄМСТВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД…… 56
СЕКЦІЯ 3. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ…… 60
КУБАХ Т. Г., ШАЛДА А. А. ОЦІНКА КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ…… 60
Д'ЯКОНОВА І.І., СІНЯГОВСЬКИЙ Ю.В. БАНКІВСЬКІ КРИЗИ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА НАСЛІДКИ…… 64
ПАХНЕНКО О.М., ШАЛДА А.А. PROXIMITY MARKETING В ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ……... 68
АКОПЯН Д.Е. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА БАНКІВСЬКИЙ БІЗНЕС… 71
ПІГУЛЬ Н. Г., ІВАНЧУК К. В. АНАЛІЗ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ.. 75
ЛОР А. К. АНАЛІЗ ДОСТАТНОСТІ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ДЕТЕРМІНУВАЛИ ЙОГО РІВЕНЬ……..... 79
МИНЕНКО С.В., ШТЕФАН А.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ….. 82
YULIIA HUMENNA, INNA TIUTIUNYK, VIKTORIIA MOSKALENKO. PROBLEMS AND PROSPECTS OF BANKING SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF DIGITIZATION……...…… 86
ЛИТВИНЕНКО Д.Е., КРИКЛІЙ О. А. РОЛЬ АУТСОРСИНГУ В ЗНИЖЕННІ ОПЕРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ.. 90
ПАВЛЕНКО Л.Д., КОЖУШКО І.О. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ НА ОСНОВІ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ РИЗИК-ФАКТОРІВ…… 94
КРУХМАЛЬ О.В., ПОВОЗНЮК Ю. М. ФРОД-МОНІТОРИНГ ЯК НАПРЯМОК УДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКУ…….. 98
КУБАХ Т. Г., КОЛОМІЄЦЬ П. Ю. ДЖЕРЕЛА ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇХ НІВЕЛЮВАННЯ……..... 101
МОРДАНЬ Є.Ю., ДІДЕНКО К.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ДОХОДІВ/ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ…… 106
ДЕХТЯР Н.А., МИНЕНКО С.В., КОЛЯДА В.О. ФІНАНСОВА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ…….. 110
SVITLANA CHORNA. ENSURING FINANCIAL SECURITY OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE…… 114
СЕКЦІЯ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН 117
НОВИКОВА Д.А., СЕРПЕНІНОВА Ю.С. ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ 117

КАСПЕРОВИЧ Ю.В. РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ…….. 121
ЛЮТА О.В., ЧЕРНЯВСЬКА А. О. УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ: ЙОГО СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА…… 125
МІРОШНИЧЕНКО О.В., СЕРГІЄНКО Ю. О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ……. 130
КРАВЧЕНКО О.В. СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ……. 134
ЛИСЕНКО Д. В., КОТЕНКО Н. В. ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ В УКРАЇНІ... 138
БУРДЕНКО І.М., КОРОЛЬ А.С. ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ БІХЕВІОРИСТИКИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ РОБОТИ БУХГАЛТЕРА…….. 143
СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СИСТЕМІ…… 146
КОБУШКО І. М., ГРИЦЕНКО К. Г., ГРИЦЕНКО А. К. ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКУ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ ЛОГІКИ…… 146
NATALIYA PIHUL, YEVHENII PIHUL. ECONOMIC SECURITY OF THE STATE IN TERMS OF DIGITALIZATION…… 151
ЛЄОНОВ С.В., КОЙБІЧУК В.В., КОЧЕРЕЖЧЕНКО Р.Д. РЕГУЛЯТОРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ТА КІБЕРЗАХИСТУ: ПЕРЕДОВІ ДОСВІДИ……... 154
СЕМЕНОГ А. Ю. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВИХ ФІНАНСІВ…… 158
МУСІЯН Є. А., РЯБУШКА Л. Б. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ…… 162
СЕКЦІЯ 6. «ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ» В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ…… 166
ПАХНЕНКО О.М., РИБАЛЬЧЕНКО В.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОСТІ КРИПТОВАЛЮТ…… 166
МИНЕНКО С.В., ШУБЕНКО М.В. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ…….. 170
ЛІТВІНЕНКО А. В. РОЗВИТОК «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ…..…… 173
ГРИЦЕНКО Л.Л., ТВЕРЕЗОВСЬКА О.І., ПАНАІТ М.А. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ…….. 176
ЧУМАК О.В., ГРИЦЕНКО Л.Л. ЗАСТОСУВАННЯ «ЗЕЛЕНОГО» ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ…….. 179

СЕКЦІЯ 6. «ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ» В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОСТІ КРИПТОВАЛЮТ

Пахненко Олена Михайлівна,
к.е.н., доцентка,
Рибальченко Вячеслав Володимирович,
студентка,
Сумський державний університет, м. Суми

Криптовалюта вже стала повноправною частиною нового фінансового світу, заохочуючи своїми перспективами як численних приватних інвесторів, так і великий бізнес. Правила гри на цьому бурхливому ринку з кожним роком стають зрозумілішими, а процеси – прозорішими. Поряд із тим, зі зростанням обсягів операцій з криптовалютами надзвичайно стрімко росте і складність їх майнінгу, зумовлюючи значні потреби у електроенергії та створюючи нові проблеми для сталого розвитку.

Згідно з дослідженнями рівень енергоспоживання біткоїну на початок 2021 року становив приблизно 73 терават-години електроенергії на рік, що більше, ніж удвічі перевищує обсяги енергоспоживання Данії (2021). Протягом 2021 року цей показник зріс ще більше (рис. 1). За оцінками економіста Центрального банку Нідерландів Алекса де Вріса, внаслідок шаленої обробки даних сотнями тисяч майнерів біткоїну в атмосферу щорічно виділяється понад 64 млн тонн вуглекислого газу, що можна порівняти з вуглецевим слідом Чорногорії. Викид вуглецю від однієї операції з біткоїном може бути рівносильним викиду від 1,8 млн покупок по карті Visa. Інші дослідження свідчать про те, що зростання майнінгу біткоїнів може призвести до підвищення середньої світової температури на 2 градуси за Цельсієм (Mora et al., 2018). І хоча ця цифра може бути завищеною, адже не враховує

можливість переходу на відновлювальні джерела енергії, вона яскраво демонструє наявність проблем щодо екологічності криптовалют і їх впливу на сталий розвиток.

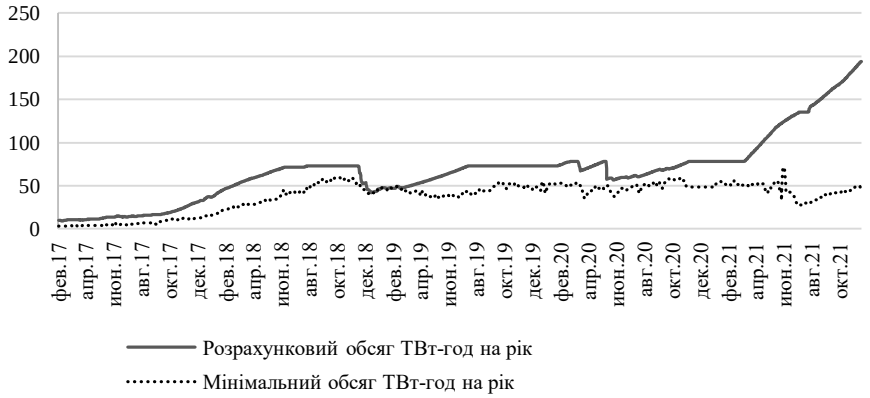

Рисунок 1 – Рівень споживання електроенергії біткоїном

Джерело: BitcoinEnergyConsumption.com (2021)

Причина високого рівня енергоспоживання біткоїна закладена у самому алгоритмі його функціонування, а саме – технології Proof-of-Work, або доказу виконаної роботи. Ця технологія є одночасно принципом захисту розподілених систем та принципом створення нових біткоїнів. Її застосування в блокчейні передбачає проведення складних обчислень для знаходження хешу та підтвердження виконаної роботи іншими учасниками мережі.

Альтернативою цій технології є Proof-of-Stake, при використанні якої ймовірність формування нового блоку учасником мережі залежить не від обчислювальних можливостей його комп'ютера, а від частки криптовалюти, якою він володіє. Етеріум, друга за капіталізацією криптовалюта, анонсувала перехід на використання саме цього підходу.

Таким чином, основна проблема екологічності біткоїна – у самому процесі майнінгу. Однак якщо в найближчому майбутньому перехід на Proof-of-Stake для даної криптовалюти не передбачається, то єдиним рішенням може бути використання відновлювальної енергії. Адже точна кількість вуглецю, що виділяється в атмосферу від майнінгу, залежить від типу енергії, що використовується. Чимало майнерів, розуміючи неможливість продовження майнінгу через екологічну та енергетичну загрозу, вже почали використовувати альтернативні (відновлювальні) джерела енергії: енергію вітру, гідроенергію, геотермальну та сонячну енергію.

По можливості майнери селяться в регіонах, де є «зелені» способи видобутку електроенергії. Це райони з потужними річками, достатньою кількістю сонця для роботи сонячних батарей, енергії вітру тощо. Наприклад, майнінг став рушійною силою у розвитку гідроенергетики провінції Сичуань, що становить близько 50% від світового видобутку біткоїну. Більш того, у деяких районах велика кількість відновлюваної енергії залишається невикористаною через низьку економічну активність. Ферми з майнінгу біткоїнів можуть використовувати цю надлишкову електроенергію, яка в іншому випадку була б втрачена (Gangi, 2021).

«Зелений» майнінг стає дедалі перспективнішим напрямком розвитку блокчейн-індустрії. Трейдерам, які зацікавлені в інвестуванні в екологічно стійкі криптовалюти, можна замість популярного біткоїна обирати такі криптовалюти як Algorand (ALGO), BitGreen (BITG), Cardano (ADA), Solarcoin (SLR), Chia (XCH) тощо, алгоритми яких передбачають мінімальний негативний вплив на довкілля, а Solarcoin взагалі працює на основі енергозбереження в реальному часі – кожна година енергії, виробленої за допомогою сонячної технології, створює один новий Solarcoin (2021).

Хоча багато чого ще потрібно зробити для зменшення негативного впливу криптовалют на навколишнє середовище, наявний помітний і

постійний рух у напрямку підвищення екологічної стійкості криптовалют, зокрема шляхом переходу до менш енергозатратних технологій (Proof-of-Stake) та збільшення використання відновлювальних джерел енергії.

Виконано в рамках науково-дослідних тем «Зелене інвестування: коінтеграційна модель трансмісійних ESG-ефектів у ланцюзі «зелений бренд України – соціальна відповідальність бізнесу» (№ д/р 0121U100468) та «Механізм синергетичної взаємодії інструментів економічної політики як драйвер стабілізації секторів економіки в контексті зростаючих чинників вразливості внаслідок пандемії COVID-19» (№д/р 0120U104765).

Список використаних джерел

1. Хелман К. «Зелений майнінг». Як отримати великі прибутки від екологічної криптовалюти. Forbes. 2021. URL: https://forbes.ua/innovations/zeleniy-mayning-veliki-pributki-vid-ekologichnoi-kriptovalyuti-06082021-2223

2. Bitcoin Energy Consumption Index. 2021. Digiconomist. URL: https://digiconomist.net/bitcoin-energy-consumption/

3. Francis K. 15 Environmentally Sustainable Cryptocurrencies To Invest In Right Now. YahooFinance. 2021. URL: https://finance.yahoo.com/news/15-environmentally-sustainable-cryptocurrencies-invest-224849569.html

4. Gangi R. Are Cryptocurrencies A Sustainable Payment Solution? Impakter. 2021. URL: https://impakter.com/in-a-cashless-society-is-bitcoin-a-sustainable/

5. Mora C., Rollins R.L., Taladay K. et al. Bitcoin emissions alone could push global warming above 2°C. Nature Clim Change.2018. № 8. P. 931–933. URL: https://doi.org/10.1038/s41558-018-0321-8

6. Stoll C., Klaaßen L., Gallersdorfer U. The Carbon Footprint of Bitcoin. Joule. 2019. № 3. P. 1647–1661. URL: https://doi.org/10.1016/j.joule.2019.05.012